

Werkprogramma
NME Heemskerk 2023

Missie

Gemeente Heemskerk onderschrijft het belang van Natuur- en Milieu Educatie (NME) voor alle inwoners. Natuur- en Milieu Educatie (NME) heeft als ambitie om mensen kennis bij te brengen op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Primair uitgangspunt is om jong en oud bewust te maken van de eigen leefomgeving en mensen intrinsiek te motiveren om een duurzame samenleving te blijven creëren. Op jonge leeftijd wordt de basis gelegd voor een bewuste houding ten opzichte van de eigen fysieke leefomgeving. Belangrijke doelgroep voor dit inzicht zijn basisschoolleerlingen. In het NME-aanbod staat natuurbeleving voorop. Onder volwassenen blijkt ook een toenemende interesse te zijn voor natuur- en milieu gerelateerde onderwerpen.

Doelstellingen

- Aanbieden van educatieve activiteiten voor het primair onderwijs
- Aanbieden van educatieve activiteiten voor kinderopvang, naschoolse- en buitenschoolse opvang
- Aanbieden van educatieve activiteiten voor kinderen in Heemskerk
- Aanbieden van educatieve materialen voor onderwijs, BSO, NSO en kinderopvang
- Aanbieden van educatieve excursies en workshops voor volwassenen in Heemskerk

Gemeente Heemskerk heeft de realisering van de NME werkzaamheden uitbesteed aan Omgevingsdienst IJmond. Om zoveel mogelijk kinderen uit Heemskerk met natuurbeleving kennis te laten maken, bieden wij in 2023 wederom een leerzaam en gevarieerd NME programma aan. Dit is mede mogelijk doordat de gemeente Beverwijk dezelfde principes onderschrijft op het gebied van NME. Scholen uit de gemeentes kunnen kosteloos gebruik maken van onze lesprogramma's, lesmaterialen, leskisten en excursies. Daarnaast organiseren wij maandelijks thema-middagen op kinderboerderij Dierendorp en bij bezoekerscentrum 't Koetshuijs. Voor volwassenen organiseren wij in 2023 ook een aantal activiteiten. Onze doelstelling beoogt zoveel mogelijk inwoners in gemeente Heemskerk kennis te laten maken met natuur, milieu en duurzaamheid op diverse locaties. Dit geheel kosteloos.

In dit werkprogramma leest u welke activiteiten NME in 2023 aanbiedt. Veel leesplezier en wellicht tot ziens bij een van onze activiteiten!

Met vriendelijke groet, namens Team NME,
Jackelien Glorie en Pamela Hiemstra

NME themamiddagen

Maandelijks wordt er door NME Heemskerk een activiteit georganiseerd waarbij natuurbeleving centraal staat. Doelgroep voor deze maandelijkse activiteiten zijn kinderen in de leeftijd van 3 t/m 12 jaar. De onderwerpen zijn verschillend, maar altijd gerelateerd aan natuur, milieu of duurzaamheid. De kinderactiviteiten vinden van juni t/m oktober plaats bij bezoekerscentrum 't Koetshuijs en van november t/m mei bij Kinderboerderij Dierendorp. Toegang en deelname is gratis. In overleg met de medewerkers van 't Koetshuijs en kinderboerderij Dierendorp zijn voor 2023 de volgende activiteiten vastgesteld.

Programma Kinderboerderij Dierendorp

Woensdag 11 januari	Winter
Woensdag 1 februari	Boerderijdieren
Woensdag 1 maart	Metamorfose
Woensdag 5 april	Theater Hans en Grietje in het giga groene bos
Woensdag 3 mei	Schape scheren
Woensdag 1 november	Dieren in de herfst
Woensdag 6 december	Kerst

Programma bezoekerscentrum 't Koetshuijs

Woensdag 7 juni	Roofvogels (geen levende dieren aanwezig)
Woensdag 5 juli	Kriebelbeestjes
Woensdag 2 augustus	Zomer
Woensdag 6 september	Groente & Fruit
Woensdag 4 oktober	Dierendag

Alle activiteiten worden aangekondigd in de lokale media en via posters op beide locaties. Daarnaast worden dit ook nog geplaatst op de Facebookpagina van NME, Kinderboerderij Dierendorp en kasteeltuin Assumburg en uiteraard op www.nmebeverwijkheemskerk.nl.

NME lesprogramma's

Nieuw in 2023

NME Beverwijk & Heemskerk biedt scholen, BSO en NSO de gelegenheid om gebruik te maken van een grote diversiteit aan lesprogramma's. Deze lesprogramma's zijn altijd gerelateerd aan natuur, milieu of duurzaamheid. De lesprogramma's worden gegeven door de NME medewerkers of door ingehuurde experts. Scholen kunnen kosteloos gebruik maken van deze lesprogramma's echter bij een aantal lesprogramma's is een maximaal aantal deelnemende groepen mogelijk.

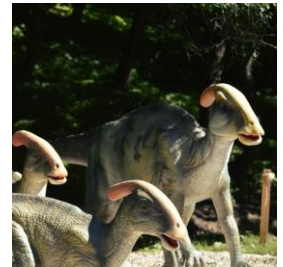
De egel !!!!

Op school krijgt de groep bezoek van een medewerker van de egelstichting. De kinderen leren alles over het leven van de egel; de eetgewoonten, de slaapplek en de gevaren voor de egel. Deze gastles is geschikt voor leerlingen van groep 3 t/m 8.

Tentoonstelling Dino's

Door deze tentoonstelling leren kinderen over het leven, het uitsterven, de imposante afmetingen en verschillende soorten dinosauriërs. Een interactieve tentoonstelling met licht, geluid en diverse opdrachten. De tentoonstelling is gratis te bezoeken voor inwoners, scholen, BSO en NSO. Geschikt voor groep 1 t/m 8. De tentoonstelling is gratis te bezichtigen van 25 januari tot 20 februari in de educatieruimte van Kinderboerderij De Baak.

Ook in de berichtgeving naar de scholen wordt deze tentoonstelling genoemd.

Reeds bestaande lesprogramma's *	Groep
Bezoek aan een Heemskerkse tuinder	3 t/m 8
Bijenles door imker	4 t/m 8
Boer zoekt hulp	3 t/m 4
Boswachter in of buiten de klas	1 t/m 8
Daan Duurzaam en de linke soep theatervoorstelling	1 t/m 3
De klimaatshow	6 t/m 8
De zeemeermin en de plastic soep theatervoorstelling	1 t/m 3
Diverse speurtochten	1 t/m 8
Duurzame energie	6 t/m 8
Herfstexcursie	1 t/m 8
Het geheim van mevrouw De Uil	1 t/m 8
Jonge vogels	3 t/m 8
Jutten & de plastic soep	3 t/m 8
Kaboutertocht door het bos	1 t/m 3
Koken in de klas	3 t/m 8
Loop mee met de schaapskudde	3 t/m 6
Meneer de Pauw op de kinderboerderij	1 t/m 3
Recycling in de natuur	5 t/m 8
Sleepnetvissen	4 t/m 8
Van graan tot pannenkoek	1 t/m 5
Waterdiertjes	3 t/m 8

* uiteraard zijn al deze lessen ook te boeken voor BSO en NSO

Ondersteunende lesmaterialen

In 2023 kunnen scholen uit de gemeente Heemskerk gebruikmaken van een grote diversiteit aan lesmaterialen. NME bestelt deze materialen voor scholen zodat zij hier geen tijd aan kwijt zijn. Dit jaar is er wederom de mogelijkheid om een gratis biologisch zadenpakket aan te vragen via NME. Dit wordt via Rijk Zwaan geleverd en door NME verspreid onder de scholen die zich hier voor opgegeven hebben.

Overzicht Natuur in de klas *	Groep
Aardbeienplantjes in de klas	1 t/m 8
Afvalgrijpers NIEUW	1 t/m 8
Boek Wonderwel "Welkom in het huis van de toekomst"	6 t/m 8
Braakballen in de klas	4 t/m 8
Champignons en oesterzwammen in de klas	1 t/m 8
Eetbare bloemen in de klas	1 t/m 8
Groente en fruitspel	1 t/m 3
Groententuintjes in de klas	1 t/m 4
Het smaakspel	1 t/m 3
Insectenhotel maken in de klas (max 2 per klas)	1 t/m 8
Klimaat kennis kwartet	6 t/m 8
Kweekkast NIEUW	1 t/m 8
Lespakket "Van kikkerdril tot kikkervisje"	1 t/m 8
Milieubingo NIEUW	7 t/m 8
Najaarsbollen rondom de school	1 t/m 8
Pompoenen in de klas	3 t/m 8
Radijs & wortel	1 t/m 8
Spel 50 natuurexperimenten NIEUW	3 t/m 6
Thee in de klas	1 t/m 8
Tomatenplantjes in de klas	1 t/m 8
Tuinkruiden in de klas	1 t/m 8
Vlinder hotel op het plein (max 2 per klas)	1 t/m 8
Vogelmemory	1 t/m 8
Zaadbommen rondom het schoolplein	1 t/m 8
Zaden watermeloen, klaproos, lavendel NIEUW	1 t/m 8
Zonnebloemzaadjes in de klas	1 t/m 8

* uiteraard zijn al deze materialen ook te boeken voor BSO en NSO

NME Activiteiten

Ieder jaar worden er diverse activiteiten georganiseerd, zowel voor kinderen als voor volwassenen. De activiteiten die in 2023 worden uitgevoerd staan hieronder beschreven.

Nacht van de Nacht

Tijdens de Nacht van de Nacht wordt er landelijk land aandacht gevraagd voor het belang van een donkere nacht en de gevolgen van lichtvervuiling voor mens en natuur. Ieder jaar organiseert NME Heemskerk in samenwerking met PWN een avondwandeling door het bos- en/of duingebied onder leiding van een aantal boswachters. Dit jaar zal de activiteit op 28 oktober plaatsvinden.

Boomfeestdag

Boomfeestdag is een jaarlijks evenement waarbij kinderen door het hele land helpen met het planten van nieuwe bomen. Dit jaar zal dit plaatsvinden in november 2023. Een schoolklas uit Heemskerk zal worden uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan een groene, leefbare en duurzame wereld. De keuze van boomsoort en plantlocatie verschilt per jaar in overleg met de afdeling Groen van de gemeente en/of de uitvoerende hovenier. Voor deze activiteit wordt ook de wethouder uitgenodigd.

NME Excursies (volwassenen)

Onder volwassenen blijkt er ook behoefte te zijn aan natuur en milieu gerelateerde activiteiten. Daartoe zullen wij in 2023 voor volwassenen de volgende activiteiten organiseren:

- ❖ Lezing over biodiversiteit
- ❖ Lezing over de wolf
- ❖ Vleermuisexcursie tijdens de Nacht van de Vleermuis
- ❖ Vogelexcursie tijdens de Nationale Vogelweek

Leskisten

Leskisten worden uitgeleend aan basisscholen, kinderopvang naschoolse- en buitenschoolse opvang (BSO). Door de samenwerking met de gemeente Beverwijk is het voor NME mogelijk om in een groot aanbod te voorzien. Ons aanbod is onderverdeeld in verschillende thema's.

Planten & Dieren	Omschrijving	Groep
Bijengeheimen	Leskist over de rol van de bij	1 t/m 5
Bloemen	Ontdekkoffer bloeiende planten	5 t/m 8
Bodemdieren veldwerkkist	Ontdekkoffer bodemdieren	1 t/m 8
Braakballen pluizen	Ontdekkoffer	4 t/m 8
De dierderij	Leskist over boerderijdieren	1 t/m 3
Het bos	Belevingen en onderzoek in het bos	3 t/m 6
Jop vindt een veer	Leskist vogels	1 t/m 3
Kikkers NIEUW	Leskist over kikkers en hun leefwijze	4 t/m 7
Kluts!	Leskist dieren/biotopen	5 t/m 6
Levend ganzenbord	Spelkoffer natuur	5 t/m 8
Natuurbelevingskist peuter & kleuter	Ontdekkoffer	1 t/m 3
Natuurbingo	Spel	1 t/m 8
Natuurspelletjes	Ontdekkoffer natuurverschijnselen	1 t/m 4
Paddenstoelen	Ontdekkoffer (combi lesmateriaal)	4 t/m 8
Professor van Wiegen ziet ze vliegen	Leskist vogels	4 t/m 6
Spinnen	Het leven van de spin en zintuigen	1 t/m 4
Vogels	Leskist over vogels en hun leefwijze	1 t/m 5
Wij twee horen bij elkaar	Winterslaap/ seizoenen	1 t/m 4
Klimaat	Omschrijving	Niveau
Het strand	Ontdekkoffer strand/zout water	4 t/m 6
Het water kringloopspel	Vraagstukken waterproblematiek	7 t/m 8
Het weerbericht	Leskist met proefjes	5 t/m 6
Isolatie NIEUW	Leskist met proefjes om te verduurzamen	6 t/m 8
Inspiratiemap groene schooltuinen	Transformatie naar een groen plein	docenten
Natuur op het schoolplein NIEUW	Ontdekkoffer natuur in de eigen omgeving	4 t/m 6
Sarah's wereld	Leskist milieuvervuiling	6 t/m 8
Water	Ontdekkoffer watereigenschappen	6 t/m 8

Werelddoelen spel NIEUW	Spel over o.a. klimaatdoelen	6 t/m 8
Zintuigen	Omschrijving	Niveau
Groentenexpert	Leskist over gezond koken	4 t/m 8
Menselijk lichaam NIEUW	Leskist over gezondheid en het lichaam	5 t/m 8
Metten & wegen	Praktisch rekenen in de buitenlucht	6 t/m 8
Smaaklessen	Leskist over voeding	1 t/m 8

* uiteraard zijn al deze leskisten ook te reserveren voor BSO en NSO

Educatieruimte

NME Heemskerk werkt graag mee aan de vernieuwing van de educatieruimte van Kinderboerderij Dierendorp met als doel om de ruimte nog aantrekkelijker te maken voor bezoekers. Wij blijven meedenken over vernieuwingen in samenspraak met de beheerders. Tevens kan de rol van NME extra belicht worden zodat er wellicht nog meer bezoekers te verwachten zijn op de woensdagmiddagactiviteiten

Overige werkzaamheden

De niet educatieve taken zijn onderverdeeld in een aantal verschillende onderwerpen. Hieronder worden de niet educatieve taken toegelicht.

Regionale samenwerking

NME Heemskerk werkt samen met NME-organisaties in de regio IJmond en Zuid-Kennemerland. De samenwerking wordt gecoördineerd door NME Beverwijk & Heemskerk, ondergebracht bij Omgevingsdienst IJmond. In 2023 worden er wederom 2 overleggen georganiseerd tussen deze NME centra en worden er 2 gezamenlijke nieuwsbrieven uitgebracht en verstuurd. Het streven is om de verzending hiervan zoveel mogelijk te digitaliseren. Op de website www.nmewijzer.nl houden wij het gezamenlijke lesaanbod actueel.

Communicatie

Om onze doelgroepen op de hoogte te stellen van de actuele NME activiteiten verzenden wij persberichten, worden affiches opgesteld en worden er interviews gegeven aan radio IJmond en de regionale tv-zender RTV-IJmond of RTV Noord-Holland. Bovendien wordt de website www.nmebeverwijkheemskerk.nl up to date gehouden en worden alle woensdagmiddagactiviteiten en excursies aangekondigd via de facebookpagina van Kinderboerderij Dierendorp en/of Kasteeltuin Assumburg en uiteraard ook op de facebookpagina van NME Beverwijk & Heemskerk. Jaarlijks wordt er een gemeenschappelijke folder uitgebracht met daarin de kinderactiviteiten die maandelijks plaats gaan vinden in de gemeenten Heemskerk en Beverwijk. Deze wordt op diverse locaties geplaatst.

Scholen ontvangen aan het begin van het kalenderjaar een poster met daarop het een overzicht van ons vernieuwde lesaanbod wat te boeken is via www.nmewijzer.nl. Bij sommige activiteiten worden wethouders uitgenodigd via ons onze schakelaar.

Beleid en visie

Er wordt een jaarverslag opgesteld met daarin de gerealiseerde activiteiten van het voorgaande kalenderjaar. Daarnaast maken wij een werkprogramma met daarin de geplande activiteiten voor het volgend jaar.

Facilitaire zaken en financiën

Onder facilitaire zaken vallen het monitoren en evalueren van de werkzaamheden, maar ook bijhouden van de urenregistratie en de uitgaven. Tevens vallen inkoop van materialen en overleg met de vrijwilligers hieronder.

Overleg

Met de medewerkers van 't Koetshuijs en Kinderboerderij Dierendorp vindt overleg plaats over de samenstelling van het jaarprogramma en de invulling per activiteit.

Urenoverzicht

In onderstaand schema is een inschatting weergegeven van de verdeling van het aantal beschikbare uren.

Taak Heemskerk	Uren
Woensdagmiddagactiviteiten	180
Lesprogramma's	120
Leskisten uitleen en controle	20
Nacht van de Nacht	50
Nieuwe projecten	20
Excursies	30
Regionale samenwerking	20
Communicatie	50
Beleid en visie	30
Overleg medewerkers kinderboerderij en 't Koetshuijs	20
Boomfeestdag	20
Facilitaire zaken en financiën	20
Overig en onvoorzien	10
Totaal	590

Monitoring

Urenregistratie vindt plaats bij Omgevingsdienst IJmond.

Begroting

In onderstaand schema zijn de inkomsten en uitgaven met betrekking tot de reguliere NME activiteiten in 2023 weergegeven.

Begroting NME Heemskerk 2023	Bedrag	
Personeelskosten op basis van 0,44 FTE		€ 40.557
Projectkosten en materiaal kosten		€ 18.486
❖ NME Themamiddagen	€ 5100 *	
❖ NME lesprogramma's	€ 6400 *	
❖ Ondersteunende lesmaterialen	€ 2400	
❖ Leskisten	€ 200	
❖ Nacht van de Nacht	€ 1500 *	
❖ Boomfeestdag	€ 100	
❖ NME excursies	€ 1900 *	
❖ Niet educatieve taken	€ 886	
Totaal		€ 59.043

* Begrote uitgaven zijn inclusief eventuele inhuur van freelance projectmedewerkers.

Voor de personele kosten is een stijging berekend in het jaar 2023